

โครงการเกษตรทฤษฎีใหม่

1. หลักการเหตุผล

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงพระราชทาน “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต อยู่ด้วยความมั่นคงและยั่งยืน ทรงคิดค้น “เกษตรทฤษฎีใหม่” เพื่อแก้ไขปัญหาเกษตรกรที่ไม่ได้ผลในเขตแห้งแล้งขาดแคลนน้ำในการเกษตร โดยเฉพาะการประกอบอาชีพทางการเกษตร โดยอาศัยน้ำฝนเป็นหลัก ซึ่งมีความเสี่ยงสูงในการขาดแคลนน้ำ กรณีฝนทิ้งช่วงและปริมาณน้ำฝนไม่เพียงพอในการเพาะปลูก

“เกษตรทฤษฎีใหม่” คือ ระบบการเกษตรที่เน้นการจัดสรรทรัพยากรน้ำในไร่นา ให้เกิดประโยชน์สูงสุด จัดสรรพื้นที่เพื่อใช้การเพาะปลูกเพื่อบริโภคในครัวเรือนเป็นหลักที่มีเหลือจึงขาย มีการสร้างผลผลิตอาหารที่เพียงพอและสร้างการผลิตที่หลากหลายสำหรับเป็นแหล่งรายได้ที่มั่นคงของครัวเรือน สร้างความมั่นคงด้านอาหาร เกิดการพึ่งพาตนเอง และลดการพึ่งพาจากภายนอก การทำเกษตรทฤษฎีใหม่จะเน้นสำหรับเกษตรกรรายย่อยที่มีพื้นที่ทำกินน้อย มีแหล่งน้ำในไร่นาไว้ใช้ประโยชน์ในการทำเกษตร สำหรับ “เกษตรผสมผสาน” เป็นระบบเกษตรที่มีการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์หลากหลายชนิดในพื้นที่เดียวกัน โดยมีกิจกรรมแต่ละชนิดเกื้อกูลประโยชน์ต่อกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในไร่นาได้อย่างเหมาะสมเกิดประโยชน์สูงสุด มีความสมดุลต่อสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง และเกิดการเพิ่มพูนความสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติ การเกื้อกูลกันระหว่างพืชและสัตว์ เศรษฐกิจและผลพลอยได้จากการปลูกพืชจะเป็นประโยชน์ต่อกิจกรรมการเลี้ยงสัตว์ และผลที่ได้จากการเลี้ยงสัตว์จะเป็นประโยชน์ต่อพืช

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณ อันหาที่สุดมิได้ ที่ทรงมีต่อปวงชนชาวไทย จึงได้จัดทำ “โครงการเกษตรทฤษฎีใหม่” ขึ้นเพื่อถวายแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช โดยส่งเสริมให้เกษตรกรที่มีความสมัครใจจาก 882 อำเภอ รวมทั้งสิ้น 70,000 ราย ได้น้อมนำหลักทฤษฎีใหม่ ไปปรับใช้ในพื้นที่ของตนเองอย่างเหมาะสม ให้สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ของเกษตรกรตามภูมิสังคมของแต่ละพื้นที่ โดยมุ่งหวัง จะช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรในการลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ อันเกิดจากการพัฒนาศักยภาพของตนเอง ครอบครัว และชุมชน โดยการสร้างอาชีพอย่างเหมาะสมกับทรัพยากรและปัจจัยการผลิตที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อถวายแด่ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช และเพื่อรำลึกในพระมหากรุณาธิคุณอันหาที่สุดมิได้ที่ทรงมีต่อปวงชนชาวไทย
2. เพื่อสนับสนุนให้เกษตรกร นำแนวทางทฤษฎีใหม่ มาปรับใช้ในการดำเนินกิจกรรมทางการเกษตรในพื้นที่ของตนเองตามความเหมาะสมและสอดคล้องกับพื้นที่ของเกษตรกร
3. เพื่อให้เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตดีขึ้น สามารถลดรายจ่ายในครัวเรือน และมีรายได้เสริม

3. เป้าหมาย

เกษตรกรที่มีความสมัครใจ และมีคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด ในพื้นที่ 882 อำเภอ จำนวน 70,000 ราย

4. แนวทางการดำเนินงาน

4.1 การขับเคลื่อนการดำเนินงาน ใช้หลักการ “5 ประสาน สืบสานเกษตรทฤษฎีใหม่ ถวายในหลวง” เป็นกลไกในการขับเคลื่อน ซึ่งประกอบด้วย เกษตรกรกลุ่มเป้าหมาย ปราชญ์เกษตรหรือเกษตรกรต้นแบบ เป็นตัวช่วยในลักษณะเพื่อนช่วยเพื่อน ภาครัฐ ภาคเอกชน และสถาบันการศึกษา ร่วมกันขับเคลื่อนการดำเนินงาน

4.2 วิธีการฯ ใช้หลักการเศรษฐกิจพอเพียง โดยเริ่มจากง่าย มีรายได้ ขยายฐาน แบ่งปันผลความจนหาย

5. ระยะเวลาการดำเนินงาน

ช่วงที่ 1 ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2560

ช่วงที่ 2 ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ดำเนินการต่อเนื่อง และติดตามประเมินผลทุกปี

6. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 เกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ได้นำไปปฏิบัติจริงอย่างแพร่หลายในทุกภูมิภาคของประเทศไทย

6.2 เกษตรกรได้รับความรู้ สามารถปรับเปลี่ยนแนวคิดและรูปแบบในการทำมาหากิน การประกอบอาชีพให้มีศักยภาพในการพึ่งพาตนเอง โดยสามารถลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ และพัฒนาคุณภาพชีวิตให้กับตนเองและครอบครัว

